Sila ITti Hin Xinxallanii?-Kutaa 2

Description

Sinbira Halkanii

Sinbirri halkanii balaliitu hoosistuu taate hantuuta fakkaaattudha. Sinbirri halkanii akka allaatti haa balalitu malee akka allaatti killee hin buustu, akkasumas, qaamaa fi koola ishii irraa baallee hin qabdu. Koolli ishii akka gogaati. Fakkii armaan gadii irraa ilaalun ni dandaâ€™ama:

Caalatti suuraa sinbira halkanii kana ilaaluf, â€œBat birdâ€• jechuun Google irratti barbaadun ni dandaâ€™ama.

Sinbirrii tuni halkan tan balalitu yommuu taatu, ijaarsi qaamaa ishii ijaarsa sirnaan ijaarramee fi wal qabate gara Khaaliqa wanta hundaa sirnaan hojjatee fi uumee agarsiisuudha. Sinbira tana ilaalchise wanta hayyoonni beelladotaa fi bineensota qorannoon argatan muraasaa isaa haa ilaallu:

â˜ Hoosistoota keessaa balaliâ€™uu kan dandaâ€™uu sinbira halkanii qofa. Bocaan hantuuta fakkaatti, ilkaan ni qabdi. Dhaluun ilmoo ishii ni hoosifti.

â˜ Ilbiisota adamsuun nyaatti. Lamaan isaanitu haa balaliâ€™anii malee sinbirri halkanii qilleensa irratti ilbiisa qolti. Ariitii ajaaâ€™iba taâ€™een qilleensa keessa balaliâ€™uun ilbisoota qabdi.

â˜ Koolli ishii gogaa haphii yommuu taâ€™uu, harkaa fi luka keessatti deebisti. Yoo hin balaliâ€™in koolli bullokkoo taâ€™aaf. Fakkii armaan gadii irraa ilaalun ni dandaâ€™ama:

File:Golden crowned fruit bat.jpg

â˜ Sinbirri halkanii halkan ni hojjatti guyyaa immoo rafaa oolti. Iddoo jireenyaatiif bakka dukkanaa kan akka godaa filatti.
â˜ Ijji ishii dadhabaadha. Lafa irra gahuun deemu yoo dirqamte, ni shunquuqxi. Ergasiis, hanga caafi wanta tokko irraa geesse qilleensa keessatti of darbitutti balaliâ€™uu hin dandeessu. Yommuu qilleensa keessatti of darbitu, qilleensi karaa koola ishii kanaan ishii baadhata.

â˜ Dhimma ajaaâ€™ibaa sinbira halkanii keessaa inni biroo, ijji ishii dadhabdu sirritti hin arginee fi halkaniin kan balalitu haa taatuyyu malee, dhaaba manaa olkaâ€™etti, utubaa dhaabbatetti, haada hidhametti, damee mukaa bubbeen sochoostutti hin buutu. Halkan ariiti guddaan balaliti garuu wantoota dhaabbatan kanniinitii hin buutu (hin gaccaatu).

Qorattoonni gariin sinbira halkanii walitti qabuun gola funyoon (tushaan) baayâ€™een diriirfame hidhame keessatti gadi furan. Sinbiroowwan kanniin keessa takkattilleen tushaa diriirfame kanatti hin buune. Ergasii ija ishii haguuganii akka balaliitu taasisan. Ammas, tushaa baayâ€™ee kana keessatti takkattilleen hin buune. Qorattonnis, sinbirri halkanii argituu ijaatin ala meeshaa biraa akka qabdu ni beekan. Meeshaan kuni akka wayitti hin buune ishii eega.

Qorattoonni sinbira halkanii tana qorannoo irratti hojjachuuf garmalee hordofanii dhugaa baayâ€™ee nama ajaaâ€™ibsiisu irra gahan. Sinbirri halkanii tuni sagalee akka dhikkisaa akka baastu beekanii jiru. Sagaleen ishiin sakandii takka keessatti deddeebistu gara siâ€™aa 100,000 dhiyaata. Sagaleen kuni dhageetti namaati oli. Sababni isaas, namni sakandii takka keessatti wanta sagaleen isaa siâ€™a 20,000 deddeebiâ€™uu ol dhagahuu hin dandaâ€™u. Yommuu wanta tokko adamsiitu sinbirii halkanii dhikkisa sagalee kana ergiti.

Ergasii dhikkisi sagalee gara alaatti gadi furtee fi awwaata (echo) ishitti deebiâ€™uu wal bira qabuun sammuu fi sirnii dhageetti ishii fakkii wanta naannawa ishii jiruu kaasa. Kuni sinbira halkanii wanta adamsitu san, iddoo fi gosaa isaa akka beektu ishii gargaara.

Amma haa gaafannu, sinbira halkanii tana eenyutu sagaleedhaan wanta ishii fuundura jiru akka beektu taasisee? Rabbiin wanta hundaafu bocaa fi suuraa isaaf malu kennee ergasii qajeelche, hanqinna hundarraa qulqullaaâ€™e!

قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِيٓ أَعۡطَىٰ كُلَّ شَيۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ٥٠

[Muusaan Firaâ€™awnaan] **ni jedhe: â€œGooftaan keenya wanta hundaafu uumama isaa Kan kenneef ergasii qajeelchedha.â€•** Suuratu Xaahaa 20:50

Bixriiq (Penguâ€™in)

Giloobi dachii irratti heemisfeera kibbaati allaattin maqaan isaa bixriiq (penguâ€™in) jedhamu ni jiraata. Penguâ€™in allaattidha garuu balaliâ€™uu hin dandaâ€™u. Bishaan ni daaka garuu qurxummii miti. luka lamaanin dhaabbate deema garuu namaa miti. Fakkii isaa haala armaan gadiitiin ilaalaa:

Allattin kuni ummata taâ€™anii waliin jiraatu, wal gargaaru. Hawaasni isaanii guddaan iddoo jireenyaa addaatti walitti qabamanii qubatu. Iddoo cabbii qorraa taâ€™ee jiraatu.

Mee hayyoonni waaâ€™ee beelladaa fi bineensota qoratan allaatti kana ilaalchise wanta jedhan muraasa isaa haa kaasnu:
â™ Koola lama qaba garuu koolli kuni akka balaliâ€™uuf isa hin gargaaru. Kana irra koola lamaan kanniin bishaan keessa daakuuf itti fayyadama. Qurxummiin soorata isaa waan taateef koola lamaan kana fayyadame ariitin bishaan keessa daakun qurxummi adamsa.

â™ Iddoo namoonni mana itti ijaaran irraa fagaachun iddoo cabbii keessa jiraata. Naannoo cabbiin itti baayâ€™atu heemisfeera kibbaa keessa jiraata.

â™ Hawaasni allaatti kanaa bakka balâ€™aa addaa keessa jiraatu. Bakka kanatti wal hooranii baayâ€™atu. Soorata isaanii bishaan keessatti argatu. Qurxummii caalaa bishaan keessa daaku. Qurxummii caalaa bishaan keessatti gadi lixu. Qurxummi irraa ni nyaatu, ilmoolee isaanitiifis fuudhanii galuun.

â™ Hawaasni penguâ€™in garee gareen taâ€™anii deemu. Garee tokko keessaa penguâ€™ini lakkoofsi isaanii kumaatamatti lakkaawamatu jiru.

â™ Fagoo irraa yommuu ilaaltu penguâ€™iniin nama xiqqaa akka taâ€™etti yaadda. Dugda isaa irratti fooxaa gurraacha ofirra buusee jira, qamisiin isaa immoo adii fuunduraan mulâ€™atuudha. (Kana jechuun allaatti kana gara dugdaatin yommuu ilaalan fooxaa gurraacha waan uffate fakkaata. Fuunduraan yommuu ilaalan qamisii adii waan godhate fakkaata.) Wal duraa duubaan miila kaasun tasgabbiin deema.

emperor penguin: egg

â™ Penguâ€™inin dhaltuun killee takka ykn lama buusti. Killee tana hammachuun caacutin akka baatu itti gaafatamummmaa kan fudhatu kormaadha. Iddoon jireenyaa cabbii garmalee qorraa waan taâ€™eef killee rifeensan haguugun miila isaa irratti hammata. Hanga jiâ€™a lamaa hammachuu itti fufa. Fakkii armaan olii irra ilaali.

â™ Yommuu killeen dhootee caacutin haarofti baatu, haati ishii dhufuun bakka abbaa qabatte kunuunsiti.
â™ Dhimma ajaaâ€™ibaa allaatti kanaa keessaa tokko, yommuu killee tana hammatee kunuunsu ni dadhaba. Fuundura isaa ollaan killee hin hammannee yoo jiraate, killee isaa itti siiksa. Ollaan kunis killee isaa hammatee kunuunsa. Dhugumatti, wal gargaarsa hawaasummaa nama dinqiisisuudha.

â™ Wal gargaaru hawaasummaa wanta agarsiisan keessaa kan biraa, penguâ€™in gurguddoon soorata ishii adamsuuf gara galaana deemti. Ilmoolee ishii akka eeganiif garee penguâ€™ini hanga taâ€™e of duubatti dhiiste deemti. Ilmooleen xiqqooleen tunniinis hiriira galanii tasgabbiin dhaabbatu. Qajeelcha warra isaan tooâ€™atu fudhachuuf eegu.

â™ Wanti ajaaâ€™ibaa biroo, penguâ€™inin galaana keessa osoo daakanu yoo danbaliin isaan fageesse bakka fagootti darbe, mana isaanitti osoo karaa hin badin ni deebiâ€™u. Saayintistoonni kuni akkamitti taâ€™e jedhanii yaada kennuuf ni dhamaâ€™an. Dhugumatti, kan akkanatti isaan qajeelchu eenyudhaa? **Rabbiin wanta hundaafu bocaa fi suuraa isaaf maluu kennee ergasii qajeelche, hanqinna hundarraa qulqullaaâ€™e!**

قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِىٓ أَعۡطَىٰ كُلَّ شَىۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ٥٠

[Muusaan Firaâ€™awnaan] **ni jedhe: â€œGooftaan keenya wanta hundaafu uumama isaa Kan kenneef ergasii qajeelchedha.â€•** Suuratu Xaahaa 20:50 (Kana jechuun wanta hundaafu suuraa isaa ni kenne, kutaaalee qaamaa hundaaf boca fi haala isaaf malu ni kenne. Wanta jiru hundaafu uumama ykn amala isaaf adda taâ€™e ni kenne. Ergasii hojii irraa wanta isaaf uumetti qajeelche.) Mee ilaali suuraa, bocaa fi amala sinbira halkanii fi penguâ€™in. Suuraan, bocni fi amalli isaan lamaani gargar kan taâ€™eedha. Kanaafu, suuraa, bocaa fi amala adda addaa irratti Kan uumee ergasii wanta isaan fayyadutti kan qajeelche Rabbii Tokkicha oltaâ€™aadha.

Wabii:
Baraaâ€™hiin wa adillatul Iimaaniyyata-fuula 400-404, Abdurahmaan Habanka
https://www.wikizeroo.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly9lbi53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvQmF0
https://www.britannica.com/animal/penguin

Date Created
November 29, 2019

Author
admin